

سخن سردبیر

در جهان معاصر، مفهوم «توسعه پایدار» به عنوان یکی از ارکان اصلی برنامه‌ریزی و مدیریت محیطی مطرح است؛ مفهومی که فراتر از یک نظریه، به ضرورتی انکارناپذیر برای تداوم حیات انسانی و پایداری نظام‌های طبیعی و اجتماعی تبدیل شده است. رشد فزاینده جمعیت، تغییرات اقلیمی، نابرابری‌های فضایی و بهره‌برداری بی‌رویه از منابع، سبب شده‌است که جوامع بشری بیش از هر زمان دیگر به بازاندیشی در الگوهای توسعه خود نیازمند باشند. توسعه پایدار در ذات خود تلاشی است برای برقراری توازن میان سه بعد اساسی: اقتصاد، جامعه و محیط زیست. این توازن زمانی تحقق می‌یابد که تصمیم‌گیری‌ها نه تنها بر اساس منافع کوتاه‌مدت اقتصادی، بلکه با نگاهی جامع به پایداری محیط زیستی و عدالت اجتماعی صورت گیرد. در این میان، فناوری‌های نوین به عنوان یکی از نیروهای تحول‌آفرین قرن بیست و یکم، نقشی تعیین‌کننده در تحقق اهداف توسعه پایدار ایفا می‌کنند. هوش مصنوعی، اینترنت اشیا، کلان‌داده‌ها، انرژی‌های تجدیدپذیر و سامانه‌های هوشمند مدیریت منابع طبیعی، ابزارهایی هستند که می‌توانند مسیر توسعه را به سوی کارایی بیشتر، کاهش آلودگی و ارتقای کیفیت زندگی هدایت کنند.

جهان امروز نیازمند تلفیق علم جغرافیا با فناوری‌های نو است؛ جغرافیایی که دیگر تنها به توصیف پدیده‌های مکانی بسنده نمی‌کند، بلکه در پی تحلیل‌های فضایی هوشمند و مدل‌سازی داده‌محور برای تصمیم‌سازی در سطح محلی، منطقه‌ای، ملی و جهانی است.

مجله توسعه پایدار محیط جغرافیایی در همین راستا می‌کوشد تا با انتشار پژوهش‌های علمی، تجربیات کاربردی و دیدگاه‌های نو، بستر گفت‌وگویی میان دانشگاه، جامعه و سیاست‌گذاران ایجاد کند. هدف ما ایجاد پیوندی میان دانش و عمل، میان محیط و توسعه، و میان انسان و زمین است.

این مجله از تمامی اندیشمندان، اساتید و پژوهشگران دعوت می‌کند تا با ارائه مقالات اصیل، مطالعات کاربردی و دیدگاه‌های نوآورانه خود، به ارتقای دانش بومی و جهانی در این حوزه یاری رسانند.

در شماره پیش رو، مفتخریم که مجموعه‌ای از مقالات علمی را ارائه می‌دهیم که هر یک، به شکلی دقیق، یکی از ابعاد این مفهوم چندوجهی را در بستر جغرافیایی ایران مورد کاوش قرار داده‌اند. پایداری در جوامع روستایی و شریان‌های اقتصادی، پایداری در محیط شهری (عدالت، فرهنگ و زیرساخت) و پایداری در برابر

مخاطرات محیطی محور اصلی مقالات این شماره را تشکیل داده اند. مجموعه مقالات این شماره، از مقیاس خرد تا کلان ، همگی بر یک پیام واحد تأکید دارند: توسعه پایدار محیط جغرافیایی، مسیری است که باید با پژوهش دقیق، برنامه‌ریزی عادلانه و مشارکت همگانی طی شود.

با سپاس

جمیله توکلی‌نیا

سردبیر مجله